

Μιχάλης Γκανάς: Την ποίηση πρέπει να τη βρεις, δεν θα σε βρει αυτή

Ο ποιητής Μιχάλης Γκανάς

Ο ποιητής μιλάει για τη μόνη τέχνη που δεν έχει μπει στο χρηματιστήριο της τέχνης και για την οικολογική και κοινωνική κρίση που εμείς έχουμε ήδη προετοιμάσει

Αψινθο τιτλοφορεί ο ποιητής και στιχουργός Μιχάλης Γκανάς μια μεγάλη ποιητική του σύνθεση που κυκλοφορεί αύριο στα βιβλιοπωλεία από τις εκδόσεις Μελάρι. Ποιήματα που έχουν αφορμή τον κλωνισμό της φύσης αλλά και τη σύγχρονη κρίση, όπως τη «διαβάζει» ένας ποιητής.

«Αψινθος είναι ένα αστέρι που αναφέρεται στην Αποκάλυψη, το οποίο πέφτει από τον ουρανό, δηλητηριάζει τα νερά και πεθαίνουν οι άνθρωποι επειδή "επικράνησαν"» λέει ο Μιχάλης Γκανάς. «Είναι όμως και το φυτό, η αψιθιά, από το οποίο βγαίνει το αφέντι, το ποτό των καταραμένων ποιητών, του Μποντλέρ και των φίλων του». Χαμογελάει... «Λένε ότι στα ουκρανικά άψινθος ονομάζεται το Τσερνόμπιλ. Είναι άραγε αλήθεια;».

Ολο σχεδόν το ποίημα είναι ένας διάλογος με τη φύση - όπως συμβαίνει και με πολλά άλλα έργα του. «Όσα γίνονται με τη φύση μας απασχολούν. Το λιώσιμο των πάγων, τα πρόβλημα της πανίδας και της χλωρίδας. Αψινθος είναι το αρωματικό φυτό και από την άλλη είναι η απειλή που έρχεται από μακριά την οποία, όπως θα καταλάβει, ελπίζω, ο αναγνώστης, εμείς την προετοιμάζουμε». Μπορεί να διαβαστεί και ως ένας γενικότερος συμβολισμός για την κρίση; «Είναι κι ένα συμβολικό μήνυμα γι' αυτό που ζούμε τώρα, για την καταστροφή που έρχεται. Σου αναφέρω ένα χαρακτηριστικό ποίημα: "Αυτοί παιδί μου δεν/ δεν σου χαρίζουν ούτε τη νύστα τους/ όλο δεν και δεν και δεν-/ τρο δεν φύτεψαν τα χέρια τους/ δεν χάιδεψαν σκυλί, γιατί, πουλάκι/ πληγωμένο/ γυναίκα άσχημη και στερημένη/ αυτοί παιδί μου δεν/ δεν δίνουν τ' Αγγέλου τους νερό». «Αφορά πολλούς» σημειώνει με νόημα ο ποιητής.

«Το δημοτικό τραγούδι ήταν η κιβωτός μου»

Στην ποιητική σύνθεση Αψινθος παρεμβάλλονται αποσπάσματα από την Αποκάλυψη και ένα μεγάλο ποίημα του Γιώργη Παυλόπουλου. «Αυτό θα ήθελα να το έχω γράψει εγώ, είναι ένα ποίημα που παραθέτει μόνον τα ονόματα σπάνιων και λιγότερο σπάνιων πουλιών». Επίσης ο Μιχάλης Γκανάς παραθέτει ένα ποίημα του Μάθιου Αρνολντ, την Παραλία του Ντόβερ, που μιλάει για την αγάπη. Παρατηρώ ότι η αγάπη είναι ένα θέμα που επανέρχεται συχνά στην ποίησή του. Συμφωνεί: «Για κάποια από αυτά με έχουν πει παλιομοδίτη».

Τον ρωτάω αν πράγματι θεωρεί τον εαυτό του παλιομοδίτη. «Ναι, αν σκεφτείς ότι είμαι επηρεασμένος ακόμα από το δημοτικό τραγούδι. Όλα τα θέματά μου θα μπορούσαν να τα πουν παλιομοδίτικα. Όταν έβγαλα το '78 το πρώτο μου βιβλίο με θεώρησαν παλιό, ερχόμουν από έναν κόσμο μακρινό. Και σήμερα ακόμα νιώθω ότι συνεχίζω αυτόν τον κόσμο. Αυτοί σταμάτησαν να

τραγουδούν, εγώ συνεχίζω. Το δημοτικό τραγούδι ήταν η κιβωτός μου, η σωτηρία μου. Ενας οικείος λόγος που βρίσκεται μέσα στην αναπνοή του Έλληνα. Επίσης, πέρα από το δημοτικό τραγούδι, υπάρχει και η ίδια η γλώσσα η ομιλούμενη, που έχει μουσικότητα και ακρίβεια στην έκφραση, παρρησία και αυτάρκεια. Το βλέπεις αν βρεθεί κάποιος λαϊκός να μιλήσει στην τηλεόραση, αντίθετα με τους σπουδαγμένους δημάρχους και υπουργούς... Αν τελικά κατάφερα κάτι, ήταν με τον τρόπο που τα είπα, και αυτό είναι το πιο σημαντικό στη λογοτεχνία».

Παρατηρώ ότι στην ποιητική αυτή σύνθεση υπάρχουν πολλές αφιερώσεις. Μία είναι στη Ζυράννα Ζατέλη. «Θυμάμαι που τα λέγαμε το 2007, μετά τις μεγάλες πυρκαγιές, σε μια συγκέντρωση στο Σύνταγμα, τότε που οι ειδοποιήσεις έγιναν μέσω SMS. Αισθάνθηκα την ανάγκη να της αφιερώσω κάτι, γιατί η ίδια η Ζυράννα είναι καταφύγιο θηραμάτων». Αφιερώσεις υπάρχουν και στον Νάσο Θεοφίλου, στον Δημήτρη Κοσμόπουλο και στον Θανάση Μαρκόπουλο, ποιητές που, όπως λέει, τους αγαπά.

«Εσωτερική ανάγκη»

Ο Μιχάλης Γκανάς σπανίως γράφει ποιήματα για την πόλη που ζει. «Αν και ζω στην Αθήνα από τα δεκαοκτώ μου, σαν εσωτερικός μετανάστης, υπήρχε πάντα ένα γυαλί ανάμεσα σε μένα και την πόλη. Η Αθήνα είχε μόνο αρνητικά πράγματα να μου δώσει: δεν κατάφερα να σπουδάσω, εργαζόμουν πολύ, ενώ η ποίηση με τραβούσε από το μανίκι. Μου πήρε χρόνο να αγαπήσω την Αθήνα, στην πράξη εξοικειώθηκα μαζί της μέσω της γυναίκας μου και των παιδιών». Δεν είναι το ίδιο με τους στίχους του. «Πράγματι, εκεί είμαι πιο στρατευμένος κοινωνικά. Παρακολουθώ τον αναγνώστη, θέλω να του μιλήσω».

Αναρωτιέμαι ποια είναι η διαφορά μεταξύ ποίησης και στιχουργικής γενικότερα. «Ο αναγνώστης της ποίησης είναι ασκημένος, ξέρει, καταλαβαίνει τι θέλω να πω. Αντίθετα, το κοινό του τραγουδιού πρέπει να το παίρνει πάντα υπόψη σου: τι λέμε τώρα και σε ποιον το λέμε. Στο τραγούδι δεν έχει επιστροφή, πρέπει ο ακροατής να το πιάσει με τη μία, ενώ στο ποίημα θα επανέλθει και θα έχει την ευκαιρία να το ξανασκεφτεί». Και η προσωπική ικανοποίηση; «Κακά τα ψέματα, στην ποίηση ο έπαινος της συντεχνίας είναι πολύτιμος, αν σε αποδεχτεί νιώθεις ότι είσαι εντάξει. Στο τραγούδι πρέπει να σε αποδεχτεί ο ακροατής».

Η ποίηση δεν έχει μεγάλο κοινό. Πώς το αντιμετωπίζει αυτό; «Ποτέ δεν ήταν η ποίηση για πολλούς. Ο Καρούζος έβγαζε τα βιβλία του μόνος του σε 200 αντίτυπα και η "Στροφή" του Σεφέρη μπορεί να υπάρχει ακόμα στην αποθήκη. Την ποίηση πρέπει να τη βρεις, δεν θα σε βρει αυτή. Προσωπικά δεν συμφωνώ με την εξωστρέφεια των ποιητών που εκδηλώνεται με εκδηλώσεις για να περάσει η ποίηση στην κοινωνία. Αυτό είναι αντίθετο στην ουσία της ποίησης, γιατί έτσι η πρόσληψή της γίνεται με λάθος τρόπο, μέσω ενός κοσμικού γεγονότος ή μιας διαμαρτυρίας, παρά ως εσωτερική ανάγκη». Και συμπληρώνει: «Η ποίηση θέλει αφοσίωση, να τρελαίνεσαι με αυτό που διαβάξεις. Είναι η μόνη τέχνη που δεν έχει μπει στο χρηματιστήριο της τέχνης, κανείς εκδότης δεν θα σε πιέσει να γράψεις μπεστ σέλερ»

Αφιερωμένο εξαιρετικά

Υστερόγραφο σε μια ανάγνωση 2

Με τον τρόπο της Κ. Δ.

Πίνοντας έρχεται η δίψα τι νομίζεις;
Πίνοντας πίκρες συνήθως μονορούφι
πίνοντας γλύκες με κουταλάκι του γλυκού
- γιατί ο φόβος του πνιγμού
φυλάει τα εύθυμα ανέκαθεν.
Πίνοντας το νερό της λησμονιάς.
(Ποια βρύση να το κάνει;)
Πίνοντας τέλος τ' αμίλητο κρασί.
Ακου - τίποτε τόσο αμίλητο

Όσο το μιλημένο.
Τόσο μουγγό κι ανόητο και ηττημένο
πώς τα 'πε όλα τάχαμου
πώς τα 'βγαλε από μέσα του
ενώ μπορεί να τα 'βγαλε απλώς απ 'το μυαλό

Ο Μιχάλης Γκανάς το έγραψε για την Κική Δημουλά και, όπως εξηγεί, είναι σαν να της λέει: «Τι κάνουμε τώρα; Τα γράψαμε, και λοιπόν;».

πηγή: [Το Βήμα](#)

[Μιχάλης Γκανάς "Οι απλές στιγμές είναι αυτές που παίζουν ιδιαίτερο ρόλο στο έργο μου"](#)

[Επάνω](#)